

Wargön Innovation

Cirkulera mera

Hur kan uttjänt denim tas tillvara?

Denim

Denim är ett av våra mest ikoniska och älskade material. Sedan de första jeansen lanserades på 1800-talet har det slitstarka materialet följt oss genom decennier och blivit en riktig modefavorit. Men bakom det omtyckta materialet döljer sig en mörk baksida.
Produktionen av denim, likt så stor del av all nyproduktion av textil, har stor negativ påverkan på miljö och klimat. För att producera 1 kg denim går det åt cirka 11 000 liter vatten och 2,5 kg kemikalier. Konsekvenserna är stora för både natur och klimat, likväl som för människor i produktionsländerna. Men det finns en ljus framtid för vår älskade denimklassiker.

Tack vare sina slitstarka egenskaper tål denim att återanvändas gång på gång. Och möjligheten att cirkulera materialet är nyckeln för att minimera dess miljöpåverkan.

Vägen till ett långt liv

På **Wargön Innovation** arbetar vi dagligen för att hitta smarta lösningar för att ge kasserad och insamlad textil och kläder nytt liv. När ett plagg, till exempel ett par jeans av denim, kommer in till en sorterings- och värderingsanläggning är det viktigt att plagget återtas så högt upp i avfallstrappan som möjligt. Avfallstrappan har i det här fallet fem steg, och genom att följa den så maximerar vi värdet och minskar miljö- och klimatpåverkan från det fortsatta användandet av materialet.

Ge dina jeans en andra chans

Från 2025 kommer alla EU-länder att börja samla in uttjänt textil separat, precis som vi redan gör med till exempel papper, plast och metall. En nödvändig åtgärd med tanke på att konsumtionen fortsätter att öka. Idag finns det redan kläder färdigproducerade för att klä sex generationer av världens befolkning, samtidigt som vi slänger mellan 10–15 kilo textil per person och år, där den största delen fortfarande går till energiförbränning eller deponi.

Återbruk

Second hand eller återbruk finns idag i flera olika former, allt från välgörenhetsorganisationernas lokala butiker, modekedjornas second handförsäljning av egna produkter, till konsument-till-konsument handel via olika digitala plattformar. Och intresset bara ökar. Enligt Svensk Handel stod second hand-mode för nästa 40% av den totala second hand-försäljningen i maj 2024.

Att återbruka denim (och andra textila material) second hand är det absolut bästa alternativet ur miljösynpunkt. Ingen ny produktion behövs, plagget kan helt enkelt få ett nytt liv hos en ny ägare.

Ge trasig denim nytt liv

Har dina favoritjeans gått sönder? Ingen fara, de kanske bara behöver lagas! Oavsett om det är en trasig dragkedja, en saknad knapp eller bara allmänt slitna, kan en liten insats ge stor nytta.
Förr var det självklart att laga kläder innan man kasserade dem. Men i takt med att textilkonsumtionen ökat har det blivit alltmer normalt att bara slänga och köpa nytt. En kortsiktig lösning som kostar både plånboken och miljön dyrt.
Rekonditionering av textil i allmänhet och denim i synnerhet kan se olika ut beroende på behov. En trasig dragkedja, saknad knapp, hål eller slitningar kan enkelt lagas av en lokal skräddare.
Även tryck på denim kan vara en anledning till att ett plagg är svårt att återbruka. En jacka med tryck ”Crew 2023” är inte så intressant för någon att köpa, men med teknik som tar bort tryck eller som kan trycka över befintligt tryck kan ett plagg få nytt liv igen.
Det blir också allt populärare bland modebolagen att vilja få tillbaka sina plagg för att kunna rekonditionera dem och sälja dem på nytt. Något som har potential att positivt påverka mot en mer hållbar produktion. Men det behövs också storskaliga lösningar som kan hantera stora volymer genom automatiserade flöden.

Vi behöver få tillbaka reparationskulturen, både genom lättillgängliga tvätt- och lagningstjänster för privatpersoner och storskaliga rekonditioneringslösningar för textilindustrin.

Rekonditionering

Ge dina jeans en andra chans

Även de mest slitna och smutsiga denimplaggen kan få nytt liv genom re-design. Bara för att de inte längre duger som byxor betyder det inte att materialet saknar värde. Tvärtom ser många designers och kreatörer en outsinlig potential! Här går också denimmaterialet från att ha varit en specifik produkt, till att bli en råvara som kan användas på nytt.

Re-designföretag arbetar för att ge uttjänta kläder och textilier en andra chans som helt nya produkter. Denim är ett populärt material att arbeta med och i Sverige finns flera goda exempel. **Nimble Patch** är ett företag som uppmärksammats för sin idé att ta vara på barnjeans som fått hål på knäna och ge dem en ny design, med en synlig lagning.

Re-design

Ett annat företag som arbetar med re-design av jeans är **S by Isabelle** vars affärsidé går ut på att inte lämna något spill utan ta tillvara både sömnsmån, dragkedjor och fickor i designen av nya produkter.

Att re-designa denim är ett utmärkt sätt att förlänga livscykeln maximalt. Dessutom skapar det nya, hållbara jobb och affärsmöjligheter.

Ge trasig denim nytt liv

Visst är denim ett fantastiskt material för kläder. Men vem säger att det bara kan användas till det? Många innovativa företag ser en stor potential i att ge uttjänt denim helt nya användningsområden.

Ett slående exempel är det svenska företaget **TWOOD** som har tagit fram ett material av textil som kan liknas vid trä. Genom en unik process skapas träråvara av kasserade jeans. En råvara som sedan använts till att tillverka bland annat en gitarr, ett trumset och klackarna till ett par denimstövletter.

Ett annat exempel på hur denim kan göras om till ett nytt material kan vi hitta hos **Reform Design Lab** som har skapat en skärmvägg av återvunnet papper och kasserade jeans, en produkt med avsevärt lägre klimatpåverkan än traditionella skärmväggar.

Nya material

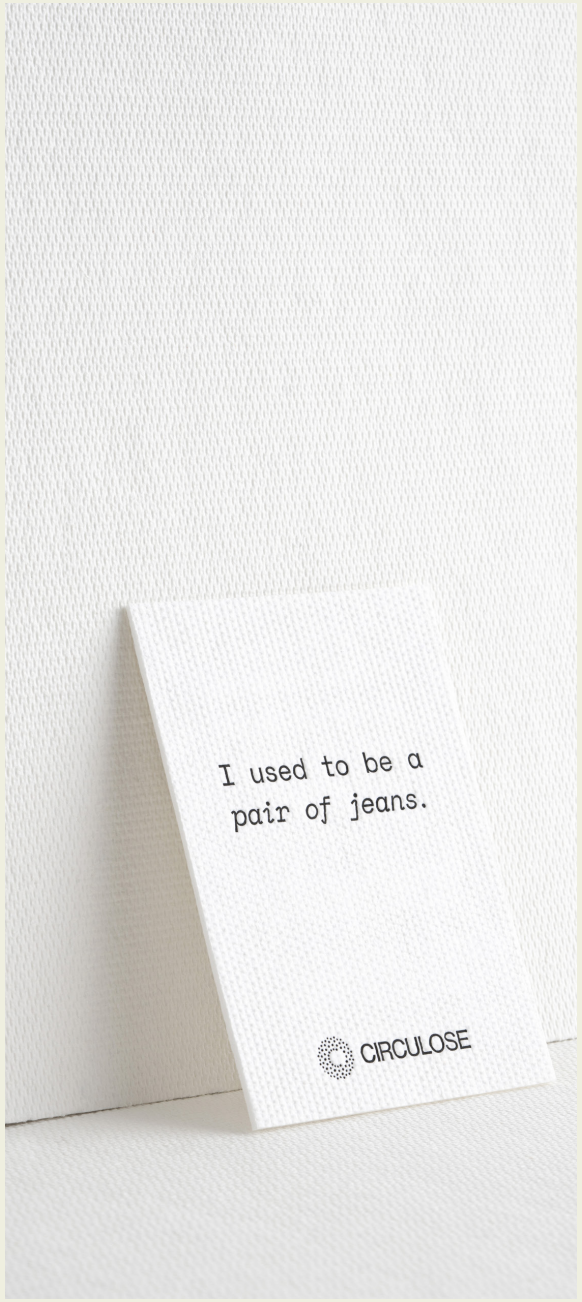
Evigt liv

Även när alla andra möjligheter är uttömda finns det fortfarande hopp för denim. Genom att återvinna materialet kan det få evigt liv i form av nya textilier och produkter. Till skillnad från många andra material som plast, papper och metall samlas textil oftast in i första hand för att återbrukas eller re-designas. Men till sist kommer det alltid finnas textilier som helt enkelt är för utslitna eller skadade för att kunna användas på något sätt.

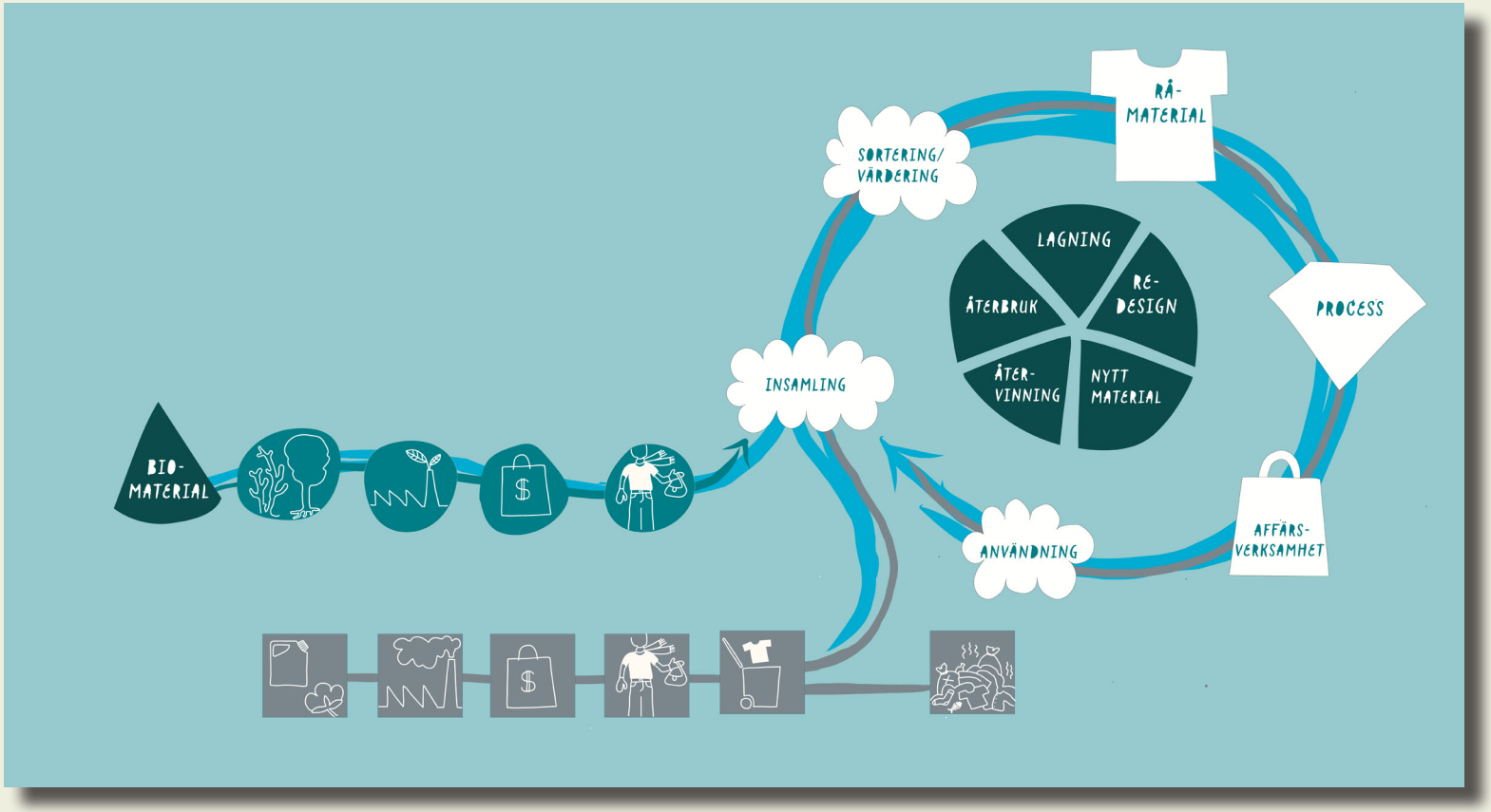

I Sverige har vi god kunskap i att arbeta med cellulosa genom vår skogsindustri. Renewcell var först ut i Sverige med att försöka skapa en fungerande återvinnings-anläggning för bomull i ett nedlagt pappersmassabruk. De har nu ombildats till **Circulose** och fortsätter att utveckla sin teknik i Sverige.

Återvinning blir sista cirkulära vägen. Genom avancerade processer kan det gamla denimtyget brytas ner till fibrer som sedan kan spinnas till nya tygkvaliteter. Visserligen en energikrävande process, men utan behov av att använda ny naturråvara, med minskad belastning på miljö som följd, samtidigt som det tar vara på ett material som annars hade gått till spillo.

Återvinning

En cirkulär värdekedja

En omställning till cirkulära värdekedjor är avgörande för att minska användandet av nya resurser, miljöpåverkan likväl som avfallsmängder, samtidigt som nya affärsmöjligheter skapas. Genom att produkter och material, som denim, cirkulerar i slutna kretslopp istället för enligt den linjära modellen, bevaras värdet längre och behovet av jungfruliga råvaror minskar.
Cirkulära affärsmodeller som produkt-som-tjänst och återförsäljning öppnar dessutom nya intäktsströmmar för företag, samtidigt som branscher kan säkra sin råvarutillgång genom ökad återvinning.

Omställningen drivs också på av politiska mål om minskad miljöpåverkan som företag förväntas uppfylla. Genom att implementera cirkulära värdekedjor kan företag vara väl rustade inför framtiden och bidra till en mer hållbar utveckling och skapa nya lönsamma affärsmöjligheter.

Nya möjligheter

Det finns idag många utmaningar när det kommer till omställningen från en linjär till en cirkulär värdekedja för textil i allmänhet men också för denim. Den linjära strukturen är fast förankrad och det är bara genom innovativa företag och entreprenörer som vi kan få en förändring. Vi vet att oavsett skick på ett par jeans eller på ett denimtyg ska det finnas bättre alternativ tillgängliga än att slänga det i soporna.

Genom att samarbeta med entreprenörer med driv och genom att utgå ifrån avfallstrappan i vårt innovationsarbete ser vi till att göra allt vi kan för att denim ska få leva ett långt liv.

Framtiden för denim och för textil ser ljus ut. Med rätt insatser och innovation kan vi minimera resursslöseriet och miljöpåverkan maximalt. Tillsammans kan vi bevara denim för kommande generation utan att belasta planeten. Tillsammans formar vi den cirkulära vägen och ger denim nytt liv gång på gång.

Wargön Innovation

Vi på Wargön Innovation menar att dagens linjära produktion är ohållbar, vi tror på resurseffektivitet. Därför arbetar vi för att accelerera innovation som leder till ett cirkulärt samhälle. Vi samarbetar med entreprenörer, deltar i forskningsprojekt samt utvecklar och driver en unik test- och demoanläggning för automatiserade industriella cirkulära flöden. Vi är en mötesplats för människor och innovation, där vi driver förändring och tillgängliggör kunskap och teknik.

Kontakt

www.wargoninnovation.se
Mälderistvägen 1, 468 30 Vargön

WARGÖN INNOVATION

Medfinansieras av Europeiska unionen